

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

Udgivet af

Statens

Planteavlsudvalg

1132. MEDDELELSE

76. ÅRGANG · 25. APRIL 1974

Statens plantepatologiske Forsøg, 2800 Lyngby

Bladlus, *Prociphilus pini* (Koch 1856) på rødder af fyr

Jørgen Reitzel

Indledning

Med overgangen til containerkulturer i planteskolerne er der for enkelte produktioners vedkommende opstået bladlusproblemer, som ikke tidligere har været kendt. Bladlus er, som navnet siger, hovedsagelig knyttet til planternes overjordiske dele og her primært til bladene. En del arter er imidlertid at finde på planternes rødder; let og luftig spagnum har vist sig at skabe et ideelt miljø for disse bladlus. For nåletræernes vedkommende og specielt for fyr (*Pinus sylvestris*, *P. nigra* og *P. mugo*) har »rodlusene« i de seneste år været en ret hyppig foreteelse.

Biologi og angrebsbillede

Bladlusen *Prociphilus pini* er almindeligt udbredt i Europa. Den har værtskifte med tjørn, hvilket vil sige, at overvintringen, som sker i ægstadiet, er knyttet til tjørn. De første 2 generationer forbliver på tjørnen, hvor man kan finde bladlusen i løst sammenrullede gullige blade. I begyndelsen af juni vil 3. generation, der består af vingede bladlus, søge til sommerværten, som er fyr. Bortset fra æglægning i forbindelse med overvintring føder bladlusene unger. Værtskiftet er ikke obligatorisk. I slutningen af februar 1974 blev der på rødder af *P. sylvestris* fundet enkelte levende vingede bladlus. Det kan ikke med vor nuværende viden siges, i hvor høj grad dette må tilskrives den meget milde vinter.

Eventuel forekomst af bladlusene kan let erkendes, idet dyrenes hvide voksafsondringer er i stærk kontrast til såvel rødder som spagnum. Bladlusene koncentrerer sig omkring de friske rodspidser, hvor de kan forekomme i

tætte klynger. Også på pottens indvendige side vil bladlusenes voksafsondringer kunne ses. Ved et hastigt blik kan uskadelige svampemycelier forveksles med bladlusenes voksafsondringer, sidstnævnte er imidlertid renere hvide og mere luftige som små vattotter. Forekomsten af rodlus er ofte ganske betydelig; man bør imidlertid ikke vurdere angrebets omfang kun på rodlusenes voksafsondringer, der også afslører tidligere angreb, men vurdere det på baggrund af de levende bladlus. Dette må navnlig huskes i forbindelse med en bekæmpelse af dyrene.

Bladlusangrebets betydning

Umiddelbart synes angrebne planter ikke at hæmmes i vækst, vel nok fordi de tilføres et overskud af næring. Hidtil har bekæmpelse da også kun været nødvendig i forbindelse med eksport, hvor det har været stillet som krav, at planterne var bladlusfrie. Med mindre man finder, at angrebene er så kraftige, at det skader planterne, bør man ikke foretage bekæmpelse for det hjemlige marked, idet planterne efter udplantning vil få en anden jordtype samt et volumen, der ikke er begrænset af pottens sider, hvilket vil forbedre plantens konkurrencemæssige stilling overfor bladlusene.

Bekæmpelse

I forsøg har det vist sig, at en effektiv bekæmpelse er forbundet med brug af stor væskemængde. I gennemsnit må der påregnes 1 liter væske pr. 5 liter potte. Brug af mindre væskemængde – og større koncentration af bekæmpelsesmiddel – med efterfølgende vanding giver ikke et tilfredsstillende resultat. Bekæmpelses-

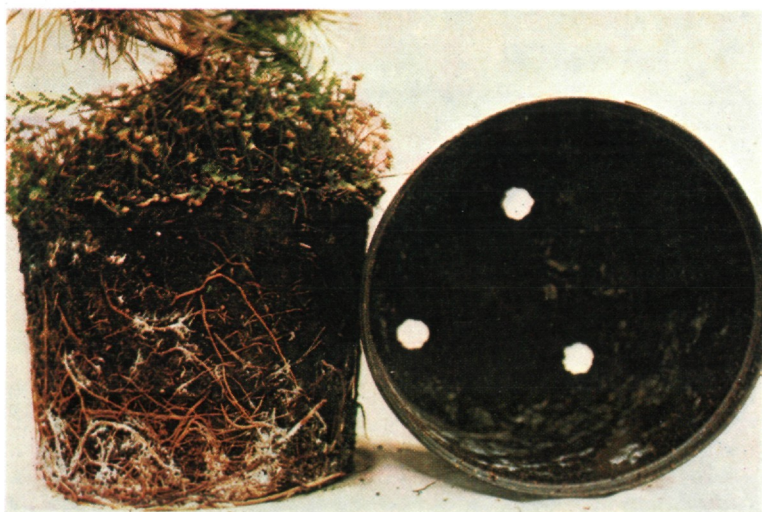

Fig. 1. Bladlusenes voksafsondringer på såvel rodklump som i potten afslører tydeligt angrebet.

midlet kan tilføres planterne via sprøjtepistol, hvor dysen erstattes med et metalrør, der kan stikkes ned i potten, eller ved at sænke rodklumpen (med potte) i væsken.

I forsøget er anvendt 80 pct. lindan i koncentrationerne 1 ‰, 0,5 ‰, 0,25 ‰ og 0,125 ‰. Normal styrke er 0,3 til 0,5 ‰, således at 1 ‰ nogenlunde er dobbelt styrke. De 3 førstnævnte doser virkede helt tilfredsstillende,

og kun den laveste dosis havde for ringe virkning.

Ingen af de anvendte koncentrationer havde skadelig virkning på planterne (til forsøget blev der anvendt *P. sylvestris*).

Litteratur

Heie, Ole E. (1970): A List of Danish Aphids. Entomologiske Medd. 38, 137-164.

Fig. 2. Nederst i højre hjørne svampemycel, der ikke må forveksles med bladlusenes voksafsondringer.

Abonnement på meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlkontor, Kongevejen 79, 2800 Lyngby, postgiro 200 2299, tlf. (01) 85 50 57. Abonnementsprisen er for 1974 15,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.